

1916-ban TEVAN KRÚDY Gyulával szerződik: egyik legszebb novellagyűjteményének, az *Aranykézutcai szép napoknak* első kiadására. Mennyire szerethette irodalmunkat a csabai tipográfus, ha a háború tombolásának idején, olyan szakaszban, melyről KRÚDY is azt állította: „rendkívüli körülményeknek kell összejátszaniuk, hogy Magyarországon az új könyv vevőre akadjon”,⁵ kockázattól nem félt, áldozattól nem riadt

⁵ KRÚDY Gyula: *Nemzeti ideál Pesten*. Bp. 1915. 95. p.

vissza. E műnél mutatkozott meg először, hogy mennyire alkotótársává lett az írónak, illusztrátorával együtt. Érezni, hogy művészet és mesterség terén egyformán kezében tartotta a vezetést: a betűtípus, a könyvdiszeknek, illusztrációknak méretei, a helyesen választott eljárások, a nyomdai kivitelezés módja tanúskodnak erről.⁶ Az illusztrációkat, mint általában, együtt tervezte a művésszel.⁷ A címlap valóságos kis remek: az írásos betűkből alkotott címelemek arányos elosztásából nyert téren helyezkedik el a gyönyörű színes címlapkép. (3. ábra.) Az írói mondanivaló művészi átélése már itt elkezdődött: Estella, a szépséges aranyművesné szerelmesével, az ifjú írótitánnal sétál az Aranykéz utcában... Biedermeier ízű líraiság árad a kosztümös figurákból. Kávébarna és mélyzöld bársony tónusa dominál a képen, melyet lágyan hangsúlyoz a fehérén tartott környezet. Az egészet téglalap alakú, hullámvonalas virágfüzér keretezi, felső részén az utat jelző „aranykézzel”. A belső címlapi és a szövegközti, fekete fametszetek apró, finoman kidolgozott képecskék. A 26 novella mindegyikéhez kétőt, sőt hármat is készített MAJOR. A „Vadlúd kisaszony” hetyke, sarkantyúpengető Don Gunárosza vagy a szegény kis ház, amilyenben a „makkdiszno lakhatik”, mennyire kifejezik a KRÚDY-hóst, a KRÚDY-hasonlatot. Képek hiteles hangulattal, melyek ugyanakkor tolmácsolják az író stílusát, sőt nyelvét is. Korát és társadalmát: a sípládázó öreg, a cirkuszművésznő, a táncoló kupecsek. A könyv egyik legszebb képe a tovaíramló élet szimbóluma: biedermeier kosztümös, vágató lovas. E kompozíciók úgy festik alá a szöveget, mint a kísérőmuzsika szokta a drámákat. Ismerve a karikaturista kemény realizmusát, bámulatba ejtő e lágy romantika.

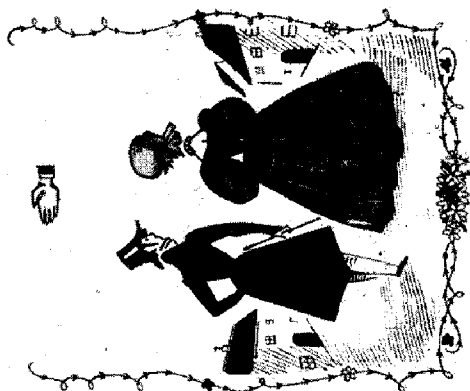
100 példányban jelent meg a mű, egy év múlva második kiadása is. KRÚDY kézhez véve szerzői példányát, mámoros lelkesedésében, 1916. júl. 27-én expresszlevélben üdvözölte a kiadót: „Kedves Tevan Úr! Hálás köszönet! El vagyok bűvölve! Ezt a szépséget soha nem reméltem! Ezt a remeket, amely az Ön bűvészkamrájából előkerült a napvilágra! Ön varázsló, lelkem! Szeretném megcsókolni a munkásai kezét! Aki látja a könyvet, torkán akad a szó a meglepetéstől. Öleli barátja Krúdy Gyula.”⁸

⁶ KRÚDY Gyula: *Aranykézutcái szép napok*. Novellák. MAJOR Henrik fametszeteivel. Békéscsaba 1916. 4, 208, 4 p. 21 cm.

⁷ TEVAN Andor több kiadványának címlapját, könyvdiszeit is maga rajzolta, így pl. KOSZTOLÁNYI Dezső: *Mágia* c., 1912-ben megjelent művét, KÁRMÁN József: *Fanni hagyományait* (1916) stb.

⁸ KRÚDY Gyula levele TEVAN Gábor birtokában van. Adataiért ezúton is köszönetet mondunk.

Aranykézűtársai
Szép Napoké

Aranykézűtársai

Szép Napoké